

**JAARSTUKKEN
2018**

**RECREATIESCHAP
MARREKRITE**

Jaarstukken

2018

Inhoud

1	Programmaverantwoording	8
	Programma Bedrijfsvoering	10
	Programma Waterrecreatie	11
	Programma Landrecreatie	13
	Programma Baggeren	14
	Programma Ontwikkelingen	15
	Programma Wimpels, Donaties & Vrijwilligers	16
2	Paragrafen	19
	Lokale heffingen	20
	Weerstandvermogen	20
	Onderhoud Kapitaalgoederen	24
	Financiering	25
	Bedrijfsvoering	25
	Verbonden partijen	25
	Grondbeleid	25
3.	Balans per 31 december 2018	29
4.	Programmarekening 2018	32
5.	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	35
6.	Toelichting op de balans per 31 december 2018	39
7.	Toelichting op de programmarekening	51
	Programma 1: Bedrijfsvoering	52
	Programma 2: Waterrecreatie	53
	Programma 3: Landrecreatie	54
	Programma 4: Baggeren	55
	Programma 5: Ontwikkeling	56
	Programma 6: Wimpels, donaties en vrijwilligers	57
8.	Wet normering topfunctionarissen	58
9.	Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheden 2018	63
10.	Controleverklaring 2018	67

1

Programma- verantwoording

Beleidskader

Recreatieschap Marrekrite is er om de toeristische basisinfrastructuur op *water* en *land* in Fryslân in stand te houden en verder te optimaliseren. Vanouds zijn wij een sterk op de watersport gerichte organisatie. De afgelopen jaren zien we echter een verschuiving optreden. Het domein “land” krijgt een steeds zwaardere positie in ons beleid en onze bedrijfsvoering. Naast het beheer van de honderden aanlegplekken voor de watersport, is Marrekrite tevens verantwoordelijk voor het beheer van de fiets- en wandelknooppuntnetwerken in de provincie.

Ook het inventariseren en bijhouden van recreatieve routes in Fryslân (beheer routedatabase) behoort formeel tot de taak van het schap, al werd hieraan in 2018 vrijwel geen tijd besteed. Losse van drukte op andere fronten is het belangrijkste knelpunt, dat de ontsluiting van routes in Fryslân niet goed is georganiseerd. Zolang dit aan de orde is, krijgt het beheer van data ook geen prioriteit. Wenselijk is dit bepaald niet. Marrekrite blijft benadrukken dat hier een aandachtspunt voor ons als provincie ligt. Juist de ontsluiting van toeristische routes is iets dat cruciaal is in het faciliteren van recreanten en gasten. Zij zijn als gebruikers altijd op zoek naar suggesties voor “leuke rondjes” om te varen, te fietsen, te wandelen en te toeren.

Los van de bovenstaand genoemde taken, heeft Marrekrite tevens de opdracht om haar deelnemers gevraagd en ongevraagd te adviseren over alle voorkomende zaken, die betrekking hebben op de toeristische infrastructuur op water en land en over de verbinding van die velden. Als GR verricht Marrekrite deze taken namens de Provincie Fryslân en de Friese gemeenten - met uitzondering van Ooststellingwerf, maar wel in samenwerking met de Groningse gemeente Het Hogeland - teneinde een professionele, aantrekkelijke en uniforme recreatieve infrastructuur op water en land te realiseren. Dit alles doen wij in het belang van onze eigen inwoners (*recreanten*), maar evengoed als service en ontzorging richting onze inkomende *gasten*.

Wat hebben we in 2018 gedaan?

Programma Bedrijfsvoering

Wat hebben we gedaan?

2018 was voor Marrekrite op personeel vlak misschien wel het moeilijkste jaar in ons gehele 60-jarige bestaan. In het voorjaar werden we, na een slopende ziekte, geconfronteerd met het overlijden van één van onze collega's. Binnen ons kleine team was dit heel moeilijk, zowel persoonlijk, maar ook wat het werk betreft. Marrekrite heeft niet de schaal dat het wegvallen van een medewerker gemakkelijk is op te vangen, los van de emotionele impact binnen het team op het moment dat een collega in de bloei van haar leven wegvalt. Er vielen er gaten in de organisatie, die met de nodige creativiteit en extra inzet van de achterblijvers moesten worden gedicht. Dit laatste is naar omstandigheden goed gelukt, maar andermaal werd er in 2018 veel van de medewerkers gevraagd.

Heel ongelukkig in dat perspectief was dat er ook afscheid moest worden genomen van een andere collega. Gelukkig kon haar vertrek goed worden opgevangen met de inzet van een tijdelijke kracht, die boven verwachting presteert. Samen met de andere tijdelijke, financiële kracht (die we van gemeente SWF inhuren), zijn in het laatste kwartaal van 2018 forse slagen gemaakt in het op een hoger plan brengen van onze (financiële) administratie. We zijn hard bezig te herstructureren en te automatiseren.

Tegen het einde van het jaar keerde de rust in de organisatie wat terug en konden we afsluiten met een positieve stap op personeel vlak. We konden onze projectmedewerker landrecreatie, die op tijdelijke basis 2 jaar bij ons werkte, per 2019 een vast contract aanbieden. Hiermee borgen we - ook in onze interne organisatie - de verdere doorontwikkeling van de landrecreatie in Fryslân tot een volwaardige pijler onder de Friese recreatieve basisinfrastructuur. Met deze structurele formatiegroei kan onze afdeling Land straks beter inspelen op de toenemende vraag van de deelnemers om nieuwe projecten op te pakken, zoals het realiseren van TOP's, het maken van plannen voor de men- en ruiterroutes, e.d. Ook moet er tijd worden vrijgemaakt om de verbinding van *water* en op *land* nader vorm te geven. Ideeën en plannen genoeg, maar eerst moet het project *Routestructuren bij de tijd & compleet* nog worden afgerond.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings-
Baten	461.741	449.605	453.105	450.587
Lasten	-697.484	-637.103	-544.753	-511.399
Saldo	-235.743	-187.498	-91.648	-60.812
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-235.743	-187.498	-91.648	-60.812
Toevoeging/onttrekking aan reserves	235.743	187.498	91.648	60.812
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Programma Waterrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Ondanks het feit dat allerlei vormen van landrecreatie voor Fryslân steeds belangrijker worden, blijft de watersport voorlopig nog altijd veruit de sterkste en meest dominante kolom binnen ons toeristisch imago en product. Marrekrite onderhoudt inmiddels ongeveer 600 vrije aanlegvoorzieningen op circa 300 locaties in Fryslân. Duizenden boten kunnen elke dag te kust en te keur kiezen op welke prachtige plek zij nu weer zullen aanleggen. Deze onwaarschijnlijke voorraad is de erfenis van 60 jaar stabiel beleid met het doel het afmeren voor de watersport in Fryslân naar een steeds hoger niveau te brengen. Met een klein team – waaronder diverse parttimers - ondersteund door een trouwe ploeg vrijwilligers, zorgen we er dag in dag uit voor, dat onze prachtige plekken in de natuur niet alleen veilig en netjes zijn, ook zorgen we dat het gras er wordt gemaaid, struiken en bomen tijdig worden gesnoeid en recreatieafval wordt opgehaald (ca. 180 ton per jaar).

Nog altijd ontwikkelen we ieder jaar ook nieuwe ligplaatsen, hoewel we qua totale voorraad wel de ambitie hebben af te slanken. Een scala aan factoren maakt dat we denken naar de toekomst toe niet langer te moeten inzetten op “meer meer meer”, maar beter kunnen proberen om de plekken die we beheren, ook te behouden. Dit behoud van bestaande plekken is voor de watersport erg belangrijk, belangrijker dan het in stand houden van de enorme capaciteit op zich.

Dat we nogal ruim in ons jasje zitten qua kilometers aanlegvoorziening, zal iedere watersporter erkennen. Onze jaarlijkse tellingen onderschrijven dit beeld. Er zijn maar een paar momenten in het seizoen dat het op meerdere locaties erg druk is. Enerzijds is dat prachtig en hoort rust en ruimte bij het product dat we bieden, anderzijds, als we structureel teveel meters hebben liggen, maken we onnodig kosten. In dit soort afwegingen proberen we het optimum te vinden.

Naast het behouden van de geliefde plekken, zetten we vooral in op het omhoog brengen van de kwaliteit. Het bouwen van onze bekende kunststofsteigers is inmiddels zowel qua productkenmerken als qua intern proces volledig gestandaardiseerd. Wij durven nu wel te stellen: “beter kan niet”. Met een paar eenvoudige zetten, laten we ergens zo een hele nieuwe steiger bouwen en dat voor de komende 40 jaar en met materiaal dat wel 100 jaar mee kan en ook nog eens gerecycled afval is. Bovendien wordt het materiaal met een SW-ploeg gemaakt en worden de dekdelen van de steigers vervolgens door diezelfde ploeg ook in elkaar gezet. Maatschappelijk verantwoord en duurzamer kan bijna niet en daar zijn we heel trots op. Het gebruik van hardhout is absoluut uit den boze binnen Marrekrite. Als wij dit toepassen betreft het gerecyclede palen die anderen niet meer gebruiken. Wij vinden dat onze deelnemers met ons een stevig voorbeeld moeten geven op dit vlak en daarin zijn nog heel wat punten te verdienen binnen de provincie. Opdrachtgevers en aannemers blijken vaak nogal conservatief en weinig innovatief. Dat mag best wel eens nadrukkelijker gezegd worden, vinden wij.

Op het vlak van het vervangen van damwanden hebben we enkele jaren achter de rug waarin we zowel qua materialisering als qua procedures hard hebben gewerkt aan innovatie en standaardisering. Daarbij hebben we de nodige tegenslagen gehad. Bepaalde innovaties bleken niet te brengen wat we zochten, leveranciers gingen plotseling failliet en aannemers blijken niet vanzelfsprekend het niveau te kunnen bieden dat wij zoeken. In 2018 zijn we er eindelijk in geslaagd om bij de toepassing van betonnen damwanden een dekplank te ontwikkelen, die aan onze standaard voldoet en daarmee is ons concept “zwart betonnen damwand” eindelijk zover dat we meters konden gaan maken. We zien dan ook in de loop van 2018 een groot aantal projecten op gang komen, dat in eerdere jaren was uitgesteld, zodanig zelfs dat we voor het eerst meer werk hebben kunnen wegzetten, dan we gehoopt en begroot hadden.

De cijfers van 2018 laten zien dat we de fase van ontwikkelen en ontwerpen nu echt achter ons hebben gelaten en iets hebben kunnen inlopen op de eerder opgelopen vertragingen. Nu de “zwart betonnen damwand” qua product staat, kunnen we hier, net als bij de steigers, de komende jaren letterlijk meters gaan maken. Dat is ook hard nodig, want aan steeds maar weer uitstellen komt een keer een einde.

Overigens horen wij nog weleens de opmerking dat de toepassing van beton weinig duurzaam is. Die stelling delen wij niet. Een belangrijke dimensie van het begrip duurzaamheid heeft te maken met de levenscyclus van het materiaal en niet slechts met de kwaliteiten van het materiaal op zich. Op dit moment bouwen wij onze damwanden met een horizon van 50 jaar. In stilte denken we dat we daar zelfs gemakkelijk overheen gaan. Tastbare voorbeelden zijn bijvoorbeeld in Drenthe te vinden. Hier staan ruim 50 jaar oude betonnen beschoeiingen, terwijl er in beton de laatste decennia ook nog enorm is geïnnoveerd. Op beton als materiaal is wel wat af te dingen als het gaat om duurzaamheid, echter wanneer je iets bouwt dat minimaal 50 jaar meegaat, denken wij dat dat een verstandige keuze is. De vraag is wat ons betreft eerder hoe duurzaam het is om bijvoorbeeld hout te gebruiken dat maar 15 tot 20 jaar meegaat (als we dat al zouden halen tegenwoordig). Kortom, als de totale bouwketen wordt bekeken, denken wij met onze zwart betonnen damwanden - die overigens worden afgewerkt met gerecyclede kunststof gordingen en dekplanken - verstandig en duurzaam bezig te zijn. Bovendien is een cyclus van 75 jaar fors goedkoper dan 3 cycli van 15 tot 20 jaar. Daarmee doelen we niet alleen op de kosten van volledige herbouw aan het einde van de levenscyclus, maar ook op tussentijdse kosten aan kleine reparaties. Op alle fronten is beton op de lange duur fors goedkoper, dan het gebruik van andere materialen. Een groot bijkomend voordeel is bovendien dat de kwaliteit stabiel is, wat maakt dat onze voorzieningen onderhoudsarm worden en langer netjes blijven.

In tegenstelling tot de bouw van steigers, dat we volledig in eigen beheer doen, laten we ons bij de bouw van damwanden ondersteunen door gespecialiseerde adviseurs. We mikken er wel op de rol van deze adviseurs in de komende jaren steeds verder te verkleinen, echter, we zullen altijd de kwaliteit als leidend kader blijven voeren. Dat betekent dat we op de vlakken waarop dat nodig is (sonderingen, bestekken, tekeningen, e.d.) voorlopig nog expertise zullen blijven inhuren. Wat we zelf kunnen, doen we zoveel mogelijk in eigen beheer.

Een andere innovatie op het gebied van de watersportvoorzieningen, de introductie van de MarBoeien, beleefde ook in 2018 een mooie ontwikkeling. Ook hier zijn zowel het concept als het bouwproces inmiddels volledig uitgedacht en uitontwikkeld. In de zomer van 2018 werd het aantal boeien met 20 stuks op het Lauwersmeer uitgebreid naar in totaal 70 boeien op het Friese water. De watersport blijft onverminderd enthousiast over de boeien en vraagt stevast om een verdere uitbreiding, omdat “de bestaande boeien altijd bezet zijn”. Wij vatten dit maar op als een compliment.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	930.877	714.087	714.087	729.280
Lasten	-618.957	-401.500	-1.361.500	-1.287.067
Saldo	311.920	312.587	-647.413	-557.787
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	311.920	312.587	-647.413	-557.787
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-311.920	-312.587	647.413	557.787
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Programma landrecreatie

Wat hebben we gedaan?

Onze afdeling Land heeft in 2018 als eerste het project recreatieve *Routestructuren Zuidoost* afgerond. Dit vroeg maar weinig tijd. Vrijwel al onze energie hebben we geïnvesteerd in het verder uitwerken van het project *Routestructuren bij de tijd & compleet*, dat mogelijk is gemaakt door een extra bijdrage van de provinsje Fryslân. Het doel van het project is om tegen de zomer van 2019 het gehele Friese fietsknooppuntnetwerk vernieuwd en actueel gemaakt te hebben. Overal verschijnen nieuwe borden en infopanelen, de 5 bestaande regio's worden versmolten tot één, samenhangend Fries netwerk en in plaats van om de dorpen en steden heen, gaan de netwerken voortaan door bebouwde kernen heen. Maar dat is nog niet alles. Op het vlak van *wandelen* maakt de afdeling Land eveneens een stevige slag door ongeveer 750 km aan zogenaamde "witte vlekken" te verhelpen en verdere verbeteringen in het wandelnetwerk aan te brengen, onder andere door beter aan te sluiten op de landelijke langeafstands wandelroutes (LAW en Streekpaden). Op plekken waar nu nog geen netwerk van wandelknooppunten ligt, wordt een nieuw netwerk gecreëerd, zodat het straks mogelijk wordt om ook wandelend kriskras door de mooiste provincie van Nederland te zwerven.

Het is onmiskenbaar dat de rol van de landrecreatie binnen Fryslân met het jaar steviger wordt. Hier liggen ook enorme kansen voor ondernemers. Het begrip "watersport" krijgt in die stroming langzaam een bredere betekenis. Water blijft het DNA van Fryslân, echter, je hoeft helemaal niet perse in een boot te zitten om te kunnen genieten van de prachtige Friese meren, oevers en waterwegen. Dat kan ook vanaf de wal, van achter een hengel, vanuit een camper aan de waterkant of vanaf de fiets op het pad langs de vaart. De beleving van water en land, en van prachtige dorpen en steden, is de reden dat mensen graag in Fryslân recreëren. In die zin zoeken zij vanaf de boot in feite hetzelfde als wanneer zij hier komen fietsen, wandelen of camperen. Marrekrite zet zich ervoor in om dat bij alle partijen tussen de oren te krijgen. Wordt het geen tijd om het begrip "watersport" te verbreden naar de term "waterrecreatie"? Al jaren maakt Marrekrite zich vanuit het credo "zwerven in Fryslân" sterk voor deze verbreding van ons toeristisch imago. Als het aan ons ligt, verbreden we het "merk Fryslân" van de aloude, pure watersportprovincie, naar de mooiste provincie van Nederland, HET gebied in Nederland waar het geweldig zwerven is door prachtige landschappen en karakteristieke dorpen en steden, met een boot, maar evengoed te voet, met de fiets of met de camper.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	75.178	111.897	361.897	127.768
Lasten	-79.434	-111.897	-361.897	-132.596
Saldo	-4.256	-	-	-4.828
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-4.256	-	-	-4.828
Toevoeging/onttrekking aan reserves	4.256	-	-	4.828
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Programma Baggeren

Wat hebben we gedaan?

In 2018 is het nodige baggerwerk gedaan, met name rondom de Aldegaester Brekken en de bouw van nieuwe “oude” eilanden en de invaarten van de Langehoekspôle en de Nije Kruspôle op de Fluessen. Voor de watersport waren dit zaken die al jaren hoog op de verlanglijst stonden. De financiering van deze werkzaamheden werd geregeld vanuit het project baggeren Gaastmeer/ Aldegaester Brekken en drukte daarom niet op het Programma Baggeren. Dat betekent dat de bijdrage voor baggerwerken in 2018 niet is aangewend en kan worden toegevoegd aan ons fonds.

We zijn overigens nog steeds bezig om in beeld te krijgen wat de kosten op wat langere termijn zijn als het gaat om het op diepte houden van onze ligplaatsen. Marrekrite heeft hiertoe weliswaar een aardige reserve opgebouwd, echter, de kosten van baggerwerken zijn zo hoog, dat op voorhand kan worden voorzien dat de bestaande middelen nooit afdoende zullen zijn om aan te pakken wat we graag zouden willen aanpakken. Een beter beeld van de situatie op termijn moet uitmonden in een plan, waarin middels prioriteiten wordt aangegeven waarop moet worden ingezet en waarop niet. Tot dat beeld helder is, is Marrekrite voorzichtig met het doen van uitgaven en wordt alleen in echt nijpende situaties een appèl gedaan op de beschikbare middelen. In feite voeren we hier hetzelfde defensieve beleid als bij de vervanging van aanlegvoorzieningen. We stellen het onderhoud, mits de veiligheid het toelaat, net zo lang uit totdat we zeker weten dat we de goede beslissingen nemen.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	144.417	144.417	144.417	144.417
Lasten	-	-211.099	-144.417	-20.115
Saldo	144.417	-66.682	-	124.302
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	144.417	-66.682	-	124.302
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-144.417	66.682	-	-124.302
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Programma Ontwikkelingen

Wat hebben we gedaan?

Conform een besluit van het bestuur uit 2015 onttrekken we in 2018 een bedrag van € 100.000 aan het Programma Ontwikkelingen, als bijdrage aan het project Roospôllen. Het gaat hierbij om de bouw van een drietal eilanden met aanmeervoorzieningen in het Sneekermeer. Samen met Trijntjepôlle, dat enige jaren geleden als eerste werd gebouwd, liggen er bij aanvang van het vaarseizoen in 2019, aan de noordzijde van het Sneekermeer 4 prachtige nieuwe eilandjes op een rij.

Het project Roospôllen heeft de nodige vertraging opgelopen. Dat heeft alles te maken met ons eerder genoemde defensieve beleid en met de problemen die we hebben gehad rondom de ontwikkeling van onze “zwart betonnen damwanden”. Zoals ook de vervanging van diverse bestaande damwanden moest worden uitgesteld (omdat we nog niet tevreden waren met de bouw ervan), zo moest de bouw van de 3 Roospôllen worden uitgesteld, omdat hier dezelfde “zwart betonnen constructie” toegepast wordt. Toen in de loop van 2018 eindelijk groen licht kon worden gegeven op deze nieuwe variant, konden we niet alleen opschalen binnen onze reguliere vervangingsprogramma (zie toelichting Programma Waterrecreatie), ook konden we aan de slag met het uitgestelde werk aan de Roospôllen.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	18.713	16.889	12.089	12.644
Lasten	-57.976	-60.470	-60.470	-82.041
Saldo	-39.263	-43.581	-48.381	-69.397
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-39.263	-43.581	-48.381	-69.397
Toevoeging/onttrekking aan reserves	39.263	43.581	48.381	69.397
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Programma Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Wat hebben we gedaan?

In het vierde kwartaal van 2018 zijn we begonnen om onze (financieel) administratieve processen stevig te herstructureren en te automatiseren. Dit is een flinke klus die op termijn een hoop tijd en repetitief werk gaat besparen. Zo zijn we begonnen om onze donateurs zover te krijgen, dat zij voortaan per automatische incasso gaan betalen en hebben we de belangrijkste processen rondom de verkoop van wimpels door verkooppunten aangepakt. Er zijn betere contracten opgesteld, zodat we meer grip krijgen op onze leveranties en de retourzendingen. Het beter op orde krijgen van de gehele wimpeladministratie is al geruime tijd een punt van aandacht, waarbij voor het laatste kwartaal van 2018 als gezegd geldt, dat er grote stappen zijn gezet.

Wat heeft het gekost?

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	173.640	173.000	170.000	182.773
Lasten	-9.792	-14.500	-14.500	-12.263
Saldo	163.848	158.500	155.500	170.510
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	163.848	158.500	155.500	170.510
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-163.848	-158.500	-155.500	-170.510
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Wat heeft het gekost?

Programma	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Realisatie vorig begrotingsjaar		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	453.105	-544.753	-91.648	449.605	-637.103	-187.498	461.741	-697.484	-235.743	450.587	-511.399	-60.812
Waterrecreatie	714.087	-1.361.500	-647.413	714.087	-401.500	312.587	930.877	-618.957	311.920	729.280	-1.287.067	-557.787
Landrecreatie	361.897	-361.897	-	111.897	-111.897	-	75.178	-79.434	-4.256	127.768	-132.596	-4.828
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-211.099	-66.682	144.417	-	144.417	144.417	-20.115	124.302
Ontwikkelingen	12.089	-60.470	-48.381	16.889	-60.470	-43.581	18.713	-57.976	-39.263	12.644	-82.041	-69.397
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	173.000	-14.500	158.500	173.640	-9.792	163.848	182.773	-12.263	170.510
Subtotaal	1.855.595	-2.487.537	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326	1.804.566	-1.463.642	340.924	1.647.469	-2.045.481	-398.012
Algemene dekkingsmiddelen												
Saldo compensabele BTW en uitkering	336.620	-336.620	-	-	-	-	-	-	-	417.231	-417.231	-
Subtotaal	336.620	-336.620	-	-	-	-	-	-	-	417.231	-417.231	-
Resultaat vóór bestemming	2.192.215	-2.824.157	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326	1.804.566	-1.463.642	340.924	2.064.700	-2.462.712	-398.012
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
Algemene reserve	148.945	-91.648	57.297	297.461	-187.498	109.963	297.461	-235.743	61.718	358.273	-60.812	297.461
Onderhoudsfonds**	1.514.422	-491.913	1.022.509	2.062.237	471.087	2.533.324	2.062.237	475.768	2.538.005	2.531.112	-387.277	2.143.835
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	33.297	-	33.297	33.297	-4.256	29.041	38.125	-4.828	33.297
Baggerfonds	273.542	-	273.542	1.195.729	-66.682	1.129.047	1.195.729	144.417	1.340.146	1.106.427	124.302	1.230.729
Ontwikkelingsfonds	34.262	-48.381	-14.119	206.873	-43.581	163.292	206.873	-39.263	167.610	376.270	-69.397	306.873
Subtotaal	3.025.411	-631.942	2.393.469	3.795.597	173.326	3.968.923	3.795.597	340.924	4.136.521	4.410.207	-398.012	4.012.195
Resultaat ná bestemming			-			-			-			

2

Paragrafen

Lokale heffingen

Bij Recreatieschap Marrekrite is geen sprake van lokale heffingen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is het vermogen om de financiële risico's van de GR Marrekrite te kunnen opvangen, zonder dat dit directe gevolgen heeft voor de lopende bedrijfsvoering. Om te kunnen bepalen of het weerstandsvermogen per 31 december 2018 toereikend is, dient te worden beoordeeld welke risico's Marrekrite loopt en wat de mogelijke (financiële) impact hiervan is.

Het eigen vermogen van Marrekrite, vóór resultaatbestemming 2018, bedraagt per 31 december 2018:

<i>Bedragen x € 1.000</i>	
31-12-2018	
Overzicht reserves en fondsen	
Algemene reserve	62
Onderhoudsfonds	2.538
Landrecreatiefonds	29
Baggerfonds	1.340
Ontwikkelingsfonds	168
Totaal	4.137

Algemene Reserve

De Algemene Reserve dient ter dekking van de onvoorziene uitgaven, in het bijzonder de onvoorziene overheadkosten. Marrekrite is een GR waarbij de overhead van beperkte omvang is en in belangrijke mate bestaat uit vaste kosten voor het personeel en de organisatie. Voor activiteiten op het vlak van onderhoud en baggeren zijn bestemmingsreserves (fondsen) gevormd.

Het grootste risico voor Marrekrite is, dat als gevolg van ziekte, vertrek of uitval, extra personeel of duurder personeel (bijvoorbeeld inhuur van interim-personeel of uitzendkrachten) moet worden aangetrokken om de continuïteit van de bedrijfsvoering te kunnen blijven garanderen. De kans dat dit risico zich voordoet is, gelet op de personele ontwikkelingen in 2018, flink gedaald. Desondanks wenst Marrekrite voorzichtigheidshalve voor dit risico een reserve ter grootte van 50% van de jaarlijkse personeelskosten aan te houden. Aangezien de werkelijke personeelskosten over 2018 ongeveer € 520.000 bedragen, resulteert dit in een benodigde weerstandscapaciteit van € 260.000. De huidige omvang van de Algemene Reserve bedraagt per 31 december 2018 ongeveer € 62.000, waardoor geconcludeerd moet worden dat de huidige Algemene Reserve te laag is. Na goedkeuring van de Jaarstukken 2018 zal het Algemeen Bestuur een voorstel worden gedaan om dit te corrigeren.

Eventuele materiële risico's in de vaste organisatiekosten worden door Marrekrite als beperkt geschat, omdat hier in belangrijke mate sprake is van flexibiliteit, dan wel, doordat deze kosten grotendeels zijn afgedekt met verplichte verzekeringen. Recreatieschap Marrekrite is gevestigd in een huurpand, waarbij de jaarlijkse huurkosten, in relatie tot de begrote lasten, beperkt van omvang zijn.

Bestemmingsreserves en -fondsen

De bestemmingsreserves- en fondsen van Marrekrite hebben tot doel om het meerjarig onderhoud aan de aanlegvoorzieningen, fietsknooppunten en wandelknooppunten te kunnen doen en om bepaalde baggerwerken te kunnen financieren. Een risico in dit verband is dat, als gevolg van het uitstel van onderhoudswerkzaamheden en onder invloed van extreme weersomstandigheden, er sprake kan zijn van een verslechtering van de (technische) staat van de voorzieningen en knooppunten. Marrekrite heeft haar controlecycli hier echter specifiek op ingericht, zodat tot nu toe altijd kan worden gesproken van theoretische risico's. Ook in 2018 hebben wij niet of nauwelijks hoeven overgaan tot het, vanuit veiligheidsoverwegingen, afsluiten van voorzieningen.

Om te kunnen beoordelen of de bestemmingsreserves en -fondsen toereikend zijn, heeft Marrekrite voor deze verschillende onderhoudscategorieën een meerjaren-onderhoudsprogramma opgesteld. Overigens hebben het Dagelijks Bestuur en de directie altijd de mogelijkheid om af te wijken van dat meerjarenplan. Desgewenst kan per direct besloten worden om niet, of slechts gedeeltelijk, tot vervanging over te gaan of te wachten tot Marrekrite over voldoende liquiditeiten beschikt om het onderhoud te kunnen doen. Dit past bij de wens van het Algemeen Bestuur om het onderhoud uit eigen middelen te financieren en hiervoor geen langlopende financieringen af te sluiten.

Aanwezige stille reserves

Naast bovenstaande reserves beschikt Marrekrite ook over meerdere kavels water, drassige oevers en landbouwgrond. In het verre verleden zijn deze gronden "om niet" verkregen en derhalve niet op de balans gewaardeerd. Het BBV laat dat ook niet toe. Marrekrite zou in voorkomende gevallen wel kunnen besluiten om percelen in de toekomst te verkopen aan boeren (en/of andere belangstellenden). Op dat moment is het noodzakelijk een taxatie te laten doen, waarbij de dan geldende bestemming de waarde zal bepalen. Op de balansdatum is de omvang van deze stille reserves niet bepaald.

Financiële kengetallen

Voor Marrekrite zijn alleen de kengetallen *netto-schuldquote* (Artikel 11 lid 2, sub d, 1a BBV), *solvabiliteit* en *structurele exploitatieruimte* van toepassing. Het kengetal *netto-schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen* (Artikel 11 lid 2, sub d, 1b BBV) is niet berekend, omdat deze dezelfde uitkomst heeft als de *netto-schuldquote 1a*. De overige kengetallen zoals opgenomen in Artikel 11 BBV, waaronder *grondexploitatie* en *belastingcapaciteit*, zijn niet van toepassing voor Marrekrite en derhalve in dit hoofdstuk niet verder uitgewerkt.

Netto schuldquote (artikel 11 lid 2, sub d, 1a BBV)

Bedragen x € 1.000	Begroting		
	jaarrekening 2018	(na wijziging) 2018	jaarrekening 2017
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:			
[A] Vaste Schulden		-	-
[B] Netto vlottende schuld	241	241	213
[C] Overlopende passiva	1.139	1.139	1308
[D] Financiële vaste activa			-
[E] Uitzettingen < 1 jaar	938	938	975
[F] Liquide middelen	3.112	3.112	4.425
[G] Overlopende activa	3	3	5
[H] Totale baten	1.826	1.805	2.065
(SOM([A] t/m [C]) -/- SOM ([D] t/m [G]))	-149%	-170%	-188%
(in %)			

Een negatieve schuldquote geeft aan dat per saldo sprake is van een overschot aan (liquide) middelen. Dit past binnen het beleid van het Algemeen Bestuur om het beheer en onderhoud in relatie tot de aanlegvoorzieningen, fietsknooppunten, wandelknooppunten, alsmede baggerwerken, te dekken uit eigen middelen en hiervoor geen vreemd vermogen aan te trekken.

Solvabiliteitsratio

Bedragen x € 1.000	Begroting		
	jaarrekening 2018	(na wijziging) 2018	jaarrekening 2017
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:			
[A] Eigen vermogen (cf. artikel 42 BBV)	4.136	3.969	4.012
[B] Balanstotaal	5.517	5.517	5.533
Solvabiliteit*	75%	72%	73%

* Solvabiliteit $([A] / [B]) \times 100\%$

Naar mate het solvabiliteitspercentage hoger is, hoe beter een onderneming (of gemeenschappelijke regeling) in staat is om aan de verplichtingen op lange termijn te voldoen. De solvabiliteit van Marrekrite is, mede ook gelet op de beperkte organisatieomvang, zeer goed te noemen.

Hierbij dient wel de kanttekening te worden gemaakt dat een groot deel van het eigen vermogen bestemd is voor het groot onderhoud aan (vervanging van) aanlegvoorzieningen, fiets- en wandelknooppunten en voor baggerwerkzaamheden. Hiervoor wordt ook verwezen naar hetgeen hierboven reeds is geschetst.

Structurele exploitatieruimte

<i>Bedragen x € 1.000</i>	Begroting		
	jaarrekening 2018	(na wijziging) 2018	jaarrekening 2017
Bij jaarrekening ultimo boekjaar:			
[A] Totale structurele lasten	1.464	-1.437	2.462
[B] Totale structurele baten	1.610	1.610	2.065
[C] Totale structurele toevoegingen aan de reserves	619	471	124
[D] Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	279	298	522
[E] Totale baten	1.826	1.610	2.065
Structurele exploitatieruimte			
(([B] -/ [A]) + ([D] -/ [C])) / [E] x 100%	0%	0%	0%

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de jaarrekening is. Een hoog percentage geeft aan dat de organisatie beschikt over een positief resultaat op haar structurele activiteiten.

De vrije structurele exploitatieruimte is bij Marrekrite over het algemeen nagenoeg nihil, omdat het eventuele overschot, respectievelijk tekort, op de verschillende programma's wordt gedekt door middel van een dotatie, dan wel onttrekking aan de gerelateerde bestemmingsreserve (of fonds).

Onderhoud Kapitaalgoederen

Aanlegvoorzieningen

Als al onze ruim 600 aanlegplaatsen op ruim 300 locaties achter elkaar zouden worden gelegd, blijkt dat we ruim 35 km aanlegvoorziening in beheer hebben op de mooiste plekken in het buitengebied van de provincie. Daarnaast hebben we eind 2018 in totaal 70 MarBoeien op het water liggen.

Containers

Onze circa 120 containers (recreatie-afval) blijven 's winters in het veld staan. Ze worden jaarlijks gecontroleerd en - indien nodig - gerepareerd door de schippers van de milieuboot. Daarmee wordt de kwaliteit bewaakt en de levensduur verlengd. In 2018 werd een aantal nieuwe containers aangeschaft. Het overgrote deel van de containers is inmiddels zo oud, dat ze per 2019 volledig zijn afgeschreven.

Werkship (MK1)

Onze eerste echte werkboot is halverwege 2013 aanschaf en wordt gedurende 15 jaar afgeschreven (tot 2028). Het schip ligt in een jachthaven in Sneek (centrale ligging). Aanvankelijk werd het technisch onderhoud uitbesteed, maar sinds het team is uitgebreid met onze technisch medewerker watersport doet wij het meeste onderhoud aan onze schepen zelf. Grote technische klussen, zoals het reviseren van motoren, besteden wij uit.

Milieuboot (MK2)

De milieuboot (vuilcontainerboot) is eind 2013 aanschaf om met ingang van 2014 het recreatie-afval in eigen beheer te kunnen inzamelen. Voor die tijd werd deze taak vanuit Boarnsterhim uitgevoerd. De verwerking van het afval is en blijft een taak van Omrin. Het dagelijks onderhoud aan het schip wordt uitgevoerd door de schippers, zo nodig bijgestaan door de technisch medewerker watersport.

In 2014 is een bijboot met motor en trailer aangeschaft om op moeilijk bereikbare locaties afval op te kunnen halen.

De afschrijving van de schepen vindt plaats over een periode van 15 jaar. De jaarlijkse last voor de afschrijving van de milieuboot is € 4.895 (aanschafwaarde minus restwaarde verdeeld over 15 jaar).

Duwponton

Het werkponton is 6 x 4 meter groot is aangekocht om kleine onderhoudswerkzaamheden te kunnen doen en schapen mee te vervoeren, al gebeurt dit laatste al een paar jaar niet meer

Installatie YOSS

Vanuit het project Vuilwaterboot werd ook gedurende het seizoen 2018 weer vuilwater opgehaald bij boten die op onze ligplaatsen verbleven. Het doel van het inzetten van de Vuilwaterboot was om met watersporters in gesprek te raken over het onderwerp "vuilwater lozen".

De Vuilwaterboot zou aanvankelijk in de seizoenen 2014, 2015 en 2016 varen, maar op veler verzoek werd het project in 2017 en 2018 (zij het iets afgeslankt) voortgezet. Het schip waarmee de schippers voeren, is eigendom van de provincie. De mobiele Yoss-vuilwaterpompinstallatie, die op het schip geplaatst wordt tijdens de maanden dat er voor Marrekrite wordt gevaren, is door ons destijds tweedehands aangeschaft. Per 2019 kan de installatie desgewenst weer worden verkocht.

Borden netwerken

De knooppuntenborden en informatiepanelen van de knooppuntennetwerken blijven formeel in eigendom van de gemeenten. Ook de vervangingskosten worden doorberekend aan de gemeenten. In totaal is ruim 2700 km fietspad in Fryslân voorzien van knooppuntbebording (740 knooppunten). Op het gebied van wandelen geldt dat ruim 3200 km wandelpad is voorzien van knooppunten (krap 1500 borden).

Kantoorinventaris

De kantoorinventarisatie is opgenomen op de balans. Jaarlijks wordt hier volgens de voorschriften op afgeschreven.

Financiering

Er wordt gewerkt volgens een Treasury Statuut en een Financiële Verordening. Langlopende schulden zijn er niet. De liquide middelen zijn bij banken ondergebracht als rekening courant tegoeden.

In 2013 is een rekening courant geopend in het kader van Schatkistbankieren. De overheid stelt ook Gemeenschappelijke Regelingen verplicht hieraan deel te nemen. Een nadelig gevolg is het verlies van rente-inkomsten, hoewel dit de laatste jaren minder speelt, omdat de rentes überhaupt laag zijn. De rente op de rekening courant van Schatkistbankieren is echter nog lager dan op bestaande rekeningen.

Bedrijfsvoering

Het grootste deel van de kosten in het programma Bedrijfsvoering bestaat uit de salariskosten van de 9 vaste medewerkers en uit de secretariaatskosten, inclusief de huur van de kantoorruimte.

Voor speciale projecten en in het geval dat specifieke kennis noodzakelijk is, worden er tijdelijk externe medewerkers ingehuurd. Eind 2018 waren er, los van de 9 vaste medewerkers, 2 krachten op tijdelijke basis in dienst, beide parttime. Bij nieuwbouwprojecten worden de externe personeelskosten zo veel mogelijk meegenomen in de projectkosten (inhuur ingenieursbureau) .

Verbonden partijen

Niet van toepassing.

Grondbeleid

Recreatieschap Marrekrite heeft circa 170 percelen land in eigendom waarop (in de meeste gevallen) aanlegvoorzieningen zijn gerealiseerd. Er zijn locaties die zich bevinden in provinciaal of gemeentelijk vaarwater of te midden van terreinen van natuurorganisaties of boeren.

Grondbezit is geen doel op zich, maar een middel om ligplaatsen te realiseren. Wanneer er kansen zijn om percelen te verkopen (met behoud van het recht er een aanleglocatie te beheren) dan wordt getracht deze te verzilveren. Het Bestuur moet altijd instemmen met verkoop.

Veel percelen land zijn nauwelijks van (financiële) waarde, aangezien de geldende bestemming ander gebruik niet toestaat. Boeren hebben er doorgaans ook geen belang bij, omdat het vaak om buitendijks land gaat. Verkoop voor commercieel gebruik is daarom veelal niet mogelijk, tenzij de bestemming wordt gewijzigd. Daar dit – als het al mogelijk is – de nodige voeten in aarde heeft, is van verkoop van eigendommen in relatie tot een gewijzigde bestemming alleen in heel uitzonderlijke gevallen sprake.

Tot nog toe is (beperkt) commercieel gebruik van onze locaties niet aan de orde geweest. Er is geen reden om aan te nemen dat dit zal veranderen. De weinige inkomsten komen uit jachtrechten.

Jaarrekening

3

**Balans per
31 december 2018**

Balans per 31 december

	Ultimo 2018		Ultimo 2017	
	€	€	€	€
Vaste activa				
Materiele vaste activa				
Investerings in economisch nut	147.350		128.225	
Investerings met een maatschappelijk nut	<u>1.315.991</u>			
Totaal vaste activa		1.463.341		128.225
Vlottende activa				
Voorraden				
Onderhanden werken			-	-
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	919.981		962.617	
Debiteuren	18.205		7.411	
Overige vorderingen			<u>5.305</u>	
		938.186		975.333
Liquide middelen				
Bank- en spaartegoeden	<u>3.112.036</u>		<u>4.424.963</u>	
		3.112.036		4.424.963
Overlopende activa				
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van het volgende begrotingsjaar komen	<u>3.268</u>		<u>4.620</u>	
		3.268		4.620
Totaal vlottende activa		4.053.490		5.404.916
Totaal generaal		<u>5.516.831</u>		<u>5.533.141</u>

Balans per 31 december

	Ultimo 2018		Ultimo 2017	
	€	€	€	€
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	297.462		297.461	
Bestemmingsreserve	3.498.136		3.714.734	
Nog te bestemmen resultaat begrotingsjaar	340.924			
Totaal vaste passiva		4.136.522		4.012.195
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar				
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	164.998		162.057	
Overige schulden	76.806		50.702	
		241.804		212.759
Overlopende passiva				
Vooruitontvangen bedragen die ten bate van de volgende begrotingsjaren komen	13.776			
Kortlopende verplichtingen				
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten geralteerde verplichtingen van vergelijkbare volume	-		-	
Verplichtingen aan overheidslichamen				
De van een Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	1.124.728		1.308.187	
		1.138.504		1.308.187
Totaal vlottende passiva		1.380.309		1.520.946
Totaal generaal		5.516.831		5.533.141

Programmarekening over begrotingsjaar 2018

	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma						
Bedrijfsvoering	453.105	-544.753	-91.648	449.605	-637.103	-187.498
Waterrecreatie	714.087	-1.361.500	-647.413	714.087	-401.500	312.587
Landrecreatie	361.897	-361.897	-	111.897	-111.897	-
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-211.099	-66.682
Ontwikkelingen	12.089	-60.470	-48.381	16.889	-60.470	-43.581
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	173.000	-14.500	158.500
Subtotaal	1.855.595	-2.487.537	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326
Algemene dekkingsmiddelen						
Saldo compensabele BTW en uitkering	336.620	-336.620	-	-	-	-
Subtotaal	336.620	-336.620	-	-	-	-
Resultaat vóór bestemming	2.192.215	-2.824.157	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
Algemene reserve	148.945	-91.648	57.297	297.461	-187.498	109.963
Onderhoudsfonds**	1.514.422	-491.913	1.022.509	2.062.237	471.087	2.533.324
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	33.297	-	33.297
Baggerfonds	273.542	-	273.542	1.195.729	-66.682	1.129.047
Ontwikkelingsfonds	34.262	-48.381	-14.119	206.873	-43.581	163.292
Subtotaal	3.025.411	-631.942	2.393.469	3.795.597	173.326	3.968.923
Resultaat ná bestemming			-			-

Realisatie begrotingsjaar			Realisatie vorig begrotingsjaar		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
461.741	-697.484	-235.743	450.587	-511.399	-60.812
930.877	-618.957	311.920	729.280	-1.287.067	-557.787
75.178	-79.434	-4.256	127.768	-132.596	-4.828
144.417	-	144.417	144.417	-20.115	124.302
18.713	-57.976	-39.263	12.644	-82.041	-69.397
173.640	-9.792	163.848	182.773	-12.263	170.510
1.804.566	-1.463.642	340.924	1.647.469	-2.045.481	-398.012
		-	417.231	-417.231	-
-	-	-	417.231	-417.231	-
1.804.566	-1.463.642	340.924	2.064.700	-2.462.712	-398.012
Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
297.461	-235.743	61.718	358.273	-60.812	297.461
2.062.237	475.768	2.538.005	2.531.112	-387.277	2.143.835
33.297	-4.256	29.041	38.125	-4.828	33.297
1.195.729	144.417	1.340.146	1.106.427	124.302	1.230.729
206.873	-39.263	167.610	376.270	-69.397	306.873
3.795.597	340.924	4.136.521	4.410.207	-398.012	4.012.195
		-			

4

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De Jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting & Verantwoording Provincies en Gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben.

Balans

Vaste activa

Investerings met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht (netto-methode). In die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden met ingang van het jaar van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als die niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Gronden en terreinen	n.v.t.
Vervoersmiddelen	5 tot 20 jaar
Machines, apparaten en installaties	5 tot 10 jaar
Overige materiële vaste activa	15 jaar

Investerings met een maatschappelijk nut

Investerings met een maatschappelijk nut worden evenals investeringen met een economisch nut geactiveerd en met ingang van het jaar van investering lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen bedragen in jaren:

Steigers	50 jaar
Damwanden	40 jaar
MarBoeien	10 jaar

Vlottende activa

Vorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen gronden in de exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de verkrijgings- of vervaardigingskosten in mindering gebracht.

Verliezen worden genomen zodra deze bekend zijn. Indien noodzakelijk worden ter zake voorzieningen gevormd en in de balans opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid betreffende debiteuren is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Vaste Passiva

Reserves

Reserves worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde. De niet bestede middelen van uitkeringen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel worden als vooruit ontvangen middelen op de balans verantwoord onder de overlopende passiva. De besteding van deze middelen vindt op een later tijdstip plaats.

5

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Activa

Vaste Activa

Materiele vaste activa

Investerings met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2018
Vervoersmiddelen	120.335	106.928
Machines, apparaten en installaties	4.300	25.711
Overige materiële vaste activa	3.590	14.711
Totaal	128.225	147.350

Het verloop in detail van de boekwaarde van de investeringen met economisch nut is als volgt:

	Boek- waarde 31-12-'17	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-'18
Vervoersmiddelen	120.335		13.407	-	106.928
Machines, apparaten en installaties	4.300	29.460	8.049	-	25.711
Overige materiële vaste activa	3.590	14.792	3.671	-	14.711
Totaal	128.225	44.252	25.127	-	147.350

Nadere toelichting

In 2018 is onze groenploeg in de nieuwe opzet van start gegaan. Waar eerder door derden (Empatec) werd geïnvesteerd in voertuigen, machines, en dergelijke, doet Marrekrite het gehele groenbeheer nu in eigen regie. Dat betekent dat er maaimachines, handgereedschappen, en dergelijke moesten worden aangeschaft, zodat de groenploeg haar maai- en snoeiwerkzaamheden naar behoren kon uitvoeren. Het ging om een investering van ongeveer € 30.000. Overigens bestaat de groenploeg uit 4 man. De voorman is in dienst bij Marrekrite, de 3 medewerkers worden ingeleend vanuit Empatec.

Eind 2018 waren de containers die door de milieuboot in het veld worden geplaatst, volledig afgeschreven. Een flink aantal containers kan nog wel even mee, maar 10 containers moesten ook daadwerkelijk worden vervangen. Hiermee was een investering gemoeid van circa € 15.000

Investerings met een maatschappelijk nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2017	Boekwaarde per 31-12-2018
Damwanden		882.407
Steigers		410.663
Marboeien		22.921
Totaal	-	1.315.991

Het verloop in detail van de boekwaarde van de investeringen met een maatschappelijk nut is als volgt:

	Boek- waarde 31-12-'17	Investe- ringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Boek- waarde 31-12-'18
Damwanden		905.033	22.626		882.407
Steigers		419.044	8.381		410.663
Marboeien		25.934	3.013		22.921
Totaal		1.350.011	34.020		1.315.991

Nadere toelichting

Conform het BBV worden bovenstaande investeringen ingaande 2018 geactiveerd en afgeschreven.

Bij de begrotingswijziging 2018.01 is een investeringskrediet verleend voor:

Damwanden	600.000
Steigers	375.000
MarBoeien	25.000

Het afgesproken investeringskrediet in onze aanlegvoorzieningen van € 1.000.000 komt voort uit afspraken met het bestuur uit 2016. De gedachte was destijds dat we ieder jaar het deel van de jaarlijkse bijdragen, dat bestemd kon worden om de vervanging (herbouw) van voorzieningen te realiseren, tot € 1.000.000 zouden opplussen, tot het moment dat de hiertoe bestemde reserves uitgeput zouden raken.

Feit is dat wij zowel in 2016, als 2017, door allerlei omstandigheden niet toe zijn gekomen aan het realiseren van de beoogde investering van € 1.000.000 in de herbouw van damwanden en steigers. Dit had zowel voor- als nadelen. Het voordeel was dat elk jaar uitstel ons meer informatie opleverde over het wat, waar en hoe rondom de jaarlijkse opgave. Hoe langer we wachten met daadwerkelijk vervangen, hoe beter de onderliggende managementinformatie op orde is. Het nadeel van dit uitstellen is, dat sommige voorzieningen zo langzamerhand zo slecht worden, dat dit geen goed visitekaartje meer is. In theorie zouden zij ook een gevaar voor de gebruikers kunnen opleveren. Dit laatste is overigens niet aan de orde geweest. Veiligheid heeft voor ons de allerhoogste prioriteit. Marrekrite heeft vanouds een goed monitoringssysteem om dit te borgen.

In het begin van 2018 werden er opeens flinke stappen gezet in de ontwikkeling van onze zwartbetonnen damwanden. Wij waren tevreden over de gebouwde prototypes, waardoor we ineens konden opschalen, waar we eerder steeds de (her)bouw van damwanden moesten uitstellen. Het één en ander ging zo voortvarend dat we per saldo flink over de geraamde € 1.000.000 zijn heengegaan. De overschrijding betekent niet dat er veel onvoorziene kosten moesten worden gemaakt. Natuurlijk zijn die er wel geweest, het ene werk valt mee, het andere tegen. Belangrijk is dat we ons beseffen dat de overschrijding van € 354.000 het gevolg is van het feit dat we fors meer werken hebben kunnen doen, dan vooraf voorzien. Alle werken zijn drievoudig onderhands aanbesteed en er zijn scherpe prijzen afgegeven.

Vlottende activa

Vorraden

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

	Boek-waarde		Balans-waarde	Balans-waarde
	31-12-'18	Voor-ziening onin-baarheid	31-12-'18	31-12-'17
Vorderingen op openbare lichamen	919.981	-	919.981	962.617
Debiteuren algemeen	18.205	-	18.205	7.411
Overige vorderingen	-	-	-	5.305
Totaal	938.186	-	938.186	975.333

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Vorderingen op openbare lichamen		
Bijdrage Provincie Fryslân inzake Vuilwaterboot		30.000
Bijdrage Provincie Fryslân inzake project Fryslân bij de tijd en compleet		500.000
Terug te vorderen omzetbelasting uit BTW-compensatiefonds	690.021	417.231
Overige vorderingen op openbare lichamen	<u>229.960</u>	<u>15.386</u>
	919.981	962.617
Debiteuren		
Vordering op bedrijven en instellingen niet zijnde openbare lichamen	18.205	7.411
Overige vorderingen		
Renteopbrengsten	-	-
Overige vorderingen	<u>-</u>	<u>5.305</u>
	-	5.305
Totaal	938.186	975.333

Nadere toelichting voorziening

Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijk geacht.

Liquide middelen

		boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Kas		47	2429
Rabobank rekening-courant	NL16 RABO 0335 4720 36	84.773	20.978
Rabobank bedrijfsbonusrekening	NL88 RABO 3461 4834 35		5.207
ING Zakelijke spaarrekening	NL23 INGB 0000 8895 81		1
ING vermogen spaarrekening	NL23 INGB 0000 8895 81		16.675
ING zakelijke rekening	NL23 INGB 0000 8895 81	12.216	39.673
BNG schatkistbankieren	21094	3.015.000	4.340.000
Totaal		3.112.036	4.424.963

Nadere toelichting

Berekening benutting drempelbedrag Schatkistbankieren:

Begrotingsbedrag verslagjaar	2.487.537
Drempelbedrag 0,75% van begrotingsbedrag	18.657
Minimaal drempelbedrag	250.000

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Buiten 's Rijks schatkist aangehouden	161.585	300.954	208.807	306.924
Ruimte onder het drempelbedrag	88.415	-50.954	41.193	-56.924

De Wet FIDO bepaalt sinds 2014 dat decentrale overheden een rekeningcourantverhouding dienen aan te houden met de Staat der Nederlanden. In het beginsel moeten alle overtollige liquide middelen in de schatkist worden aangehouden, tenzij deze middelen onder het drempelbedrag gerekend kunnen worden. De hoogte van het drempelbedrag hangt af van de omvang van de begroting. De drempel is gelijk aan 0,75% van het begrotingstotaal, indien het begrotingstotaal lager is dan € 500 miljoen. Indien het begrotingstotaal hoger is dan € 500 miljoen, is de drempel gelijk aan € 3,75 miljoen plus 0,2% van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat. De drempel is nooit lager dan € 250.000.

Overlopende activa

De overlopende activa bestaan uit:

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
In boekjaar betaalde bedragen die betrekking hebben op volgend boekjaar	3.268	4.620
	<hr/> 3.268	<hr/> 4.620

Nadere toelichting:

Verzekeringspremies en andere diensten die in 2018 door leveranciers zijn vooruit gefactureerd, zijn als overlopende activa op de balans geboekt zodat de kosten in het juiste boekjaar worden opgenomen.

Vaste passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit:

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Algemene reserve	297.462	297.462
Bestemmingsreserve	3.498.136	3.714.733
Resultaat voor bestemming	340.924	
	4.136.522	4.012.195

Het verloop van de bestemmingsreserves wordt in onderstaande overzicht per reserve weergegeven:

	Boek-waarde 31-12-'17	Toevoe- ging	Ontrek- king	Bestemming resultaat	Vermind- ering ter dekking van afsch- rijvingen	Boekwaarde 31-12-'18
Algemene reserve	297.461	-	-	-235.743	-	61.718
	297.461	-	-	-235.743	-	61.718
Onderhoudsfonds	2.143.835	-	81.598	475.768	-	2.538.005
Landrecreatiefonds	33.297	-	-	-4.256	-	29.041
Baggerfonds	1.230.729	-	35.000	144.417	-	1.340.146
Ontwikkelingsfonds	306.873	-	100.000	-39.263	-	167.610
Bestemmingsreserve	3.714.734	-	216.598	576.667	-	4.074.803
Totaal Eigenvermogen	4.012.195		216.598	340.924		4.136.521

Algemene Reserve

Dit betreft een dekkingsreserve die bedoeld is om onvoorziene tegenvallers op het gebied van de bedrijfsvoering op te vangen. Hierbij moet vooral worden gedacht aan het uitvallen van personeel.

Onderhoudsfonds

Het Onderhoudsfonds heeft ten doel om lasten voortvloeiend uit groot en klein onderhoud (herbouw en reparaties) aan de aanlegvoorzieningen te kunnen dragen.

Landrecreatiefonds

Het doel van het Landrecreatiefonds is om (onderhouds-)projecten en bijzondere initiatieven/ontwikkelingen op "land", die niet vallen binnen het structurele onderhoudsprogramma, te kunnen financieren.

Baggerfonds

Het Baggerfonds heeft ten doel om de ligplaatsen bereikbaar te houden. Eerder konden de deelnemers ook bijdragen uit het fonds ontvangen voor "eigen projecten". Dit is inmiddels al enige jaren niet meer aan de orde.

Ontwikkelingsfonds

Het doel van het Ontwikkelingsfonds is om Marrekrite in de gelegenheid te stellen actief mee te doen aan verschillende infrastructurele projecten op het gebied van de recreatie in Friesland. Ook innovaties worden in aanvang vaak uit deze reserve gefinancierd.

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	164.998	162.057
Overige schulden	76.806	50.702
	241.804	212.759

De specificatie van de post overige schulden is als volgt:

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	13.806	13.552
	13.806	13.552
Overige schulden		
Onderhoud provincie Fryslân	50.000	15.000
Accountantskosten	13.000	17.000
Vuilverwijderingsbijdragen		5.150
	63.000	37.150
	76.806	50.702

Overlopende passiva

	boekwaarde per 31-12-2018	boekwaarde per 31-12-2017
Overige verplichtingen	13.776	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.		-
De van een Europese en Nederlandse overheidslichaam ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.	1.124.728	1.308.187
	1.138.504	1.308.187

De in de Balans opgenomen van EU, Rijk en provincies ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren, kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Boekwaarde			Vrij- gevallen bedragen	Boekwaarde
	01-01-'18	Inkomsten	Uitgaven		31-12-'18
Project Vuilwaterboot & Huskes	235.875	30.000	278.041	12.166	0
Project eilanden Roospollen	120.000	180.000	504.432	204.432	0
Project Baggerwerk Gaastmeer	175.369	101.250	211.099		65.520
Project Tsjukemar		363.379			363.379
Project Routegebonden Zuid-Oost	42.582	1.652	34.366		9.868
Project Routen netwerk Fryslân bij de tijd	734.361	312.059	360.459		685.961
	1.308.187	988.340	1.388.397	216.598	1.124.728

Project Vuilwaterboot

In 2014 is voor de duur van – in eerste instantie - drie jaar gestart met het project Vuilwaterboot. Aangezien er door een aantal slimme maatregelen kon worden ingelopen op het beschikbare budget is besloten om dit project in 2017 en 2018 voort te zetten en daarmee 2 jaar te verlengen. Hierdoor is de Vuilwaterboot per saldo 5 seizoenen op het water ingezet als varende campagneboot. De boot voer van begin juni tot eind oktober op de Friese wateren en bezocht Marrekriteligplaatsen, maar ook drukke evenementen. De boot had een afzuiginstallatie aan boord waarmee vuilwatertanks van plezierboten terplekke leeggezogen konden worden. Deze service werd gratis aangeboden.

De eigenlijke bedoeling van het project was om watersporters op een positieve en laagdrempelige wijze te benaderen en met hen in gesprek te raken over de maatregelen die zij zelf kunnen treffen om het Friese zwemwater schoon te houden. Het project is via extra bijdragen aan Marrekrite volledig gefinancierd door de provinsje Fryslân. Tevens stelde de provincie de boot ter beschikking.

In 2016 is niet alleen de verlenging van het project (door de provincie) goedgekeurd, tevens is besloten om de middelen, die resteerden uit provinciale subsidiepot bestemd voor de bouw van afzuiginstallaties in jachthavens, aan Marrekrite te verstrekken (€ 418.000). Hiermee konden wij aan de slag met de ontwikkeling van een drietal drijvende zuiveringsstations (Hûskes). Het verschil met de Vuilwaterboot is dat de Hûskes onbemand zijn en gedurende het seizoen op vaste locaties liggen afgemeerd. Was de Vuilwaterboot vooral een campagneboot en slechts in ondergeschikte zin een "voorziening", de Hûskes zijn puur en alleen voorzieningen om vuilwater te kunnen afpompen en te recyclen. In plaats van de Vuilwaterboot die bij de watersporter langskomt, hebben we eind 2018 zodoende een drietal Hûskes op het water liggen, waar de watersporter zonder verdere hulp zelf zijn vuilwater kan afpompen. In 2018 zijn de Hûskes bovendien voorzien van toiletten. Het mooie (en ook kwetsbare) aan de Hûskes is dat het afgepompte vuilwater via allerlei biologisch filtratietechnieken als schoonwater terplekke weer op het oppervlaktewater wordt geloosd. De gehele installatie is volledig autarkisch, zij voorziet via zonnecellen in haar eigen stroomvoorziening. Fryslân heeft naar onze informatie hiermee een wereldprimeur te pakken.

Het probleem van alle innovaties is een reële inschatting van de te maken kosten. Per saldo zijn we iets meer dan € 12.000 over de limiet heengegaan, op de totale projectkosten is dit slechts 2 à 3 %. Via een voorstel aan het bestuur moet voor 2019 - en de jaren hierna - worden afgesproken hoe we aan de benodigde middelen komen om het project Hûskes draaiende te houden. De Vuilwaterboot is na een eerdere verlenging nu definitief gestopt. Daarmee is dit deel van ons mooie project afgerond.

Project herbouw eilanden Roospôllen

De oorspronkelijke plannen om, behalve Trijntjepôle, nog 3 verdwenen eilandjes (Roospôllen) aan de noordoever van de Snitsermar te herstellen, stamt al uit 2015. Door allerlei oorzaken, waaronder de eerder genoemde kwestie dat nog niet kon worden beschikt over een optimaal prototype van de zwartbetonnen damwanden, is het werkelijk bouwen van de 3 Roospôllen diverse jaren uitgesteld. In 2018 konden de eilandjes eindelijk worden gebouwd en konden de hiertoe gereserveerde middelen, waaronder een extra bijdrage van de provincie, worden aangewend.

Marrekrite is dankbaar en trots dat de watersport er per 2019 weer een paar prachtige eilandjes bij heeft om aan af te meren. Alle eilandjes zijn voorzien van op- en uitstaplekken voor kanoërs. Er is werk met werk gemaakt door ondieptes in de omgeving uit te baggeren, waarbij het gewonnen zandige materiaal voor de bouw van de eilanden is gebruikt.

Project Aldegeaster Brekken

De provincie heeft Marrekrite gevraagd om de aanleg van 2 verdwenen eilanden op de Aldegaaster Brekken van haar over te nemen. Hier is € 200.000 voor beschikbaar gesteld. De eventueel resterende middelen moesten worden gereserveerd voor een grootschalig baggerproject in de omgeving, het project "Baggerwerkzaamheden Aldegaaster Brekken".

Project Baggerwerkzaamheden Gaastmeer

In het project Baggerwerkzaamheden Aldergaaster Brekken werkten provincie, Wetterskip Fryslân en Marrekrite nauw samen om een aantal baggerproblemen in het gebied rondom Aldegaaster Brekken op te lossen. Het werk is in 2018 uitgevoerd. De hiertoe bestemde en gereserveerde middelen omvatten een eenmalige bijdrage van de provincie, het restant van de middelen dat vrijvalt na de bouw van 2 eilanden in het gebied (zie hierboven), alsmede een bijdrage van Wetterskip Fryslân.

Project Routegebonden Recreatie Zuidoost

In 2014 is door zowel provincie Fryslân als de gemeenten Smallingerland, Weststellingwerf, Opsterland, Heerenveen en Ooststellingwerf een bijdrage voor dit project ontvangen. De totale kosten voor het project zijn begroot op € 399.985.

Per eind 2017 was € 42.582 nog niet besteed. In 2018 zijn de laatste werkzaamheden voor het project uitgevoerd, waaronder de plaatsing van de laatste infopanelen, het digitaliseren van de netwerken en het ontwikkelen van de fiets- en wandelkaart Zuidoost Fryslân.

Bij de start van het project was afgesproken dat een eventueel restsaldo terug zou vloeien naar de provincie en gemeenten. Met de provincie is het project in 2018 financieel afgerekend en de gemeenten hadden hun bijdrage bij de start van het project voldaan. Bij de afronding van het project is met de betreffende gemeenten afgesproken, dat hun restsaldo verrekend wordt met hun bijdrage in het project *Routenetwerken bij de tijd & compleet*. Voor Opsterland, Smallingerland en Heerenveen is dit reeds verwerkt, waardoor het eindsaldo van het project Routegebonden Recreatie Zuidoost € 9.868 bedraagt. Dit restsaldo vloeit naar het Landrecreatiefonds. In 2019 wordt dit middels een begrotingswijziging toegevoegd aan het project *Routenetwerken bij de tijd & compleet*, zodat het verrekend kan worden met de bijdragen van Weststellingwerf en Ooststellingwerf aan dit laatste project.

Routenetwerken bij de tijd & compleet

Op 3 mei 2016 is door provincie Fryslân ingestemd met het project 'Routenetwerk Fryslân bij de tijd & compleet'. Het project is bedoeld om het gehele Friese fiets- en wandelknooppuntennetwerk op te waarderen. De provinciale bijdrage voor het project bedraagt € 1.000.000, waarbij het volgende kasritme wordt gehanteerd: 2016: € 250.000; 2017: € 500.000 en 2019: € 250.000. De gemeenten dragen bij aan het project door de kosten van de nieuwe fietswensen voor hun rekening te nemen. De provincie heeft Marrekrite aanvullend opdracht gegeven de vervanging van het fietsknooppuntennetwerk in de gemeente Ooststellingwerf eveneens te coördineren (deze gemeente is formeel geen deelnemer in de GR Marrekrite). De provincie Fryslân en de gemeente Ooststellingwerf hebben hiervoor beide een bijdrage van € 29.000 beschikbaar gesteld. Voor de uitvoering hiervan wordt nauw samengewerkt met Recreatieschap Drenthe, waar Ooststellingwerf bij aangesloten is.

2017 en een deel van 2018 hebben in het teken gestaan van de voorbereiding van de vernieuwing van het fietsnetwerk en het compleet maken van het wandelnetwerk. In het najaar van 2018 is gestart met de daadwerkelijke vervanging van het fietsknooppuntennetwerk.

Voor het wandelnetwerk zijn de voorbereidingen gaande. In 2019 wordt ook hier gestart met het plaatsen van de benodigde bebording. De grootste uitgaven aan het project volgen daarom in 2019.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE LANGLOPENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN EN RECHTEN

Huur kantoorruimte

Marrekrite huurt voor het uitvoeren van de bedrijfsvoering een pand aan de Emmakade 87A te Leeuwarden. De huur voor de Emmakade 87A bedraagt € 1.089,38 per maand. De overeenkomst loopt voor bepaalde tijd (tot en met 31 december 2019). Wijziging van de huurprijs vindt plaats op basis van de wijziging van het maandprijsindexcijfer volgens de consumentenprijsindex (CPI) reeks alle huishoudens (2000=100), gepubliceerd door het CBS.

Huur boxruimte

Marrekrite huurt voor de opslag van materiaal 2 boxen aan de Ouddeelstraat 6 te Leeuwarden. De maandelijkse huur voor de boxen bedraagt € 632,-. De huurovereenkomst loopt voor bepaalde tijd (tot en met 31 december 2019).

Leasecontracten

Type	Leasebedrag p/jaar	ingangsdatum	einddatum
1 Volkswagen caddy 1.4tgi	5.427	11-07-2018	11-07-2022
2 Volkswagen caddy 1.4tgi	5.427	11-07-2018	11-07-2022
3 Volkswagen caddy 1.4tgi	5.427	11-07-2018	11-07-2022

Voorwaardelijke verplichtingen

In het kader van het Onderhoudsfonds, Baggerfonds en het Ontwikkelingsfonds zijn tot en met 2018 geen voorwaardelijke verplichtingen aangegaan.

Baggerfonds

Aangesloten deelnemers konden tot 31 december 2017 een beroep doen op een bijdrage uit het Baggerfonds, mist deze projecten zouden bijdragen aan de recreatieve mogelijkheden. Per 2018 is een nieuwe regeling van kracht en worden alle middelen ingezet om Marrekriteplekken bereikbaar te houden.

6

Toelichting op de programmarekening 2018

Programma 1: Bedrijfsvoering

Het programma Bedrijfsvoering dient ter uitvoering van primaire processen effectief en draagt als zodanig bij aan een flexibele samenwerking met de deelnemers. Het programma Bedrijfsvoering omvat onder andere de kosten voor personeel, secretariaats- en kantoorkosten, PR & Communicatie en ICT. Daarnaast worden ook zaken als de eventuele aankoop van grond, de waterschapslasten en de ruilverkavelingsrente verantwoord onder het programma Bedrijfsvoering.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings-
Baten	461.741	449.605	453.105	450.587
Lasten	-697.484	-637.103	-544.753	-511.399
Saldo	-235.743	-187.498	-91.648	-60.812
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-235.743	-187.498	-91.648	-60.812
Toevoeging/onttrekking aan reserves	235.743	187.498	91.648	60.812
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Bedrijfsvoering	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen:	428.105	428.166	61	
Overige opbrengsten	25.000	37.456	12.456	
Financiële baten en lasten	-3.500	-3.808		308
Uitgaven				
Personeelskosten	505.613	568.175		62.562
Reis- en verblijfskosten (personeel)	21.640	23.022		1.382
Secretariaats- en kantoorkosten	87.600	93.749		6.149
PR & Communicatie	20.000	10.572	9.428	
Waterschapslasten/ruilverkavelingsrente	2.250	2.040	210	
Totaal	-187.498	-235.743	22.155	70.400

De afwijking op dit programma is per saldo € 48.245 nadelig. Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de Algemene Reserve.

Belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie in 2018

Een tweetal posten vraagt om een nadere toelichting. Ten eerste waren de personeelskosten over 2018 flink hoger dan begroot (€ 63.562). Dit is het directe gevolg van het overlijden van een collega en het vertrek van een andere collega. Niet alleen moesten in relatie hiertoe meerkosten worden gemaakt, tevens moesten tijdelijke krachten worden ingehuurd om de bedrijfsvoering te borgen.

Ook de post Overige Opbrengsten week flink af van wat wij hadden begroot, ditmaal overigens in positieve zin. Marrekrite kon vanuit de geldelijke regeling Swette De Burd een financiële vergoeding incasseren. Ook kon een maaiboot worden verkocht. Daarnaast was er een meevaller op de post PR & Communicatie omdat er niet hoefde te worden geïnvesteerd in een nieuwe watersport-app.

Programma 2: Waterrecreatie

Het programma Waterrecreatie dekt de kosten die samenhangen met het in stand houden van onze aanlegvoorzieningen. Dit betreft onder andere de kosten voor planmatig onderhoud (herbouw), dagelijks onderhoud (reparaties), groenbeheer en de inzameling van recreatie-afval.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	930.877	714.087	714.087	729.280
Lasten	-618.957	-401.500	-1.361.500	-1.287.067
Saldo	311.920	312.587	-647.413	-557.787
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	311.920	312.587	-647.413	-557.787
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-311.920	-312.587	647.413	557.787
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Waterrecreatie	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen diverse projecten	714.087	714.086		1
Pachtterreinen		193	193	
Uitgaven				
Dagelijks Onderhoud	184.000	184.270		270
Groenbeheer en onderhoud + grondwerk	156.000	167.507		11.507
Recreatieafvalverzameling	37.500	31.746	5.754	
Exploitatie Vuilwaterschip	19.000	17.416	1.584	
Brug- en sluisbediening	5.000	1.420	3.580	
	312.587	311.920	11.111	11.778

Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan het Onderhoudsfonds.

Belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie in 2018

Op de post Groenbeheer is een overschrijding van € 11.507 te zien. Met het overgaan van het gehele groenbeheer (maaïen, snoeien, e.d) van Empatec naar Marrekrite, moesten er allerlei middelen, machines en gereedschappen worden aangeschaft, die eerder door Empatec verstrekt werden en aan Marrekrite werden doorberekend via de afgesproken maandvergoeding. Bij het opstellen van de begroting werd ervan uitgegaan dat dit binnen de reguliere budgetten zou kunnen plaatsvinden, maar dat blijkt achteraf een te optimistische kijk op de zaak. Ter relativering staat hier tegenover dat het in 2018 ging om een transitiejaar. Er is geen reden om aan te nemen dat er in de toekomst op deze post structurele verhogingen van de budgetten nodig zijn.

Programma 3: Landrecreatie

Binnen het programma Landrecreatie worden de kosten gedekt voor beheer en onderhoud van knooppuntnetwerken voor fietsen en wandelen in de provincie Fryslân (bebording) en het aanpassen, actualiseren en uitbreiden van deze netwerken. Ook het beheer en onderhoud van de Toeristische Overstappunten (TOP-zuilen) behoort tot de taken.

Voor het onderhoud is een contract afgesloten met Folkersma Routing & Sign, waarbij de kosten één op één worden doorbelast aan de deelnemers.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	75.178	111.897	361.897	127.768
Lasten	-79.434	-111.897	-361.897	-132.596
Saldo	-4.256	-	-	-4.828
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-4.256	-	-	-4.828
Toevoeging/onttrekking aan reserves	4.256	-	-	4.828
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Landrecreatie	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	1.897	1.897	0	
Bijdragen knooppuntennetwerk	110.000	73.281		36.719
Uitgaven				
Kosten landrecreatie	1.897		1.897	
Onderhoud fiets-en wandelknooppunten	110.000	79.434	30.566	
	0	-4.256	32.463	36.719

Het negatieve resultaat (€ 4.256) wordt onttrokken aan het Landrecreatiefonds.

Belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie in 2018

De afwijking op dit programma is per saldo € 4.256 nadelig. In principe behoort het saldo op dit programma nul te zijn. Echter door een aantal foutieve boekingen (in 2018 ontdekte, dubbel geboekte inkomsten) moest er worden gecorrigeerd en is het negatieve saldo € 4.256.

Programma 4: Baggeren

Onder het programma Baggeren vallen de baggerwerken die door derden worden uitgevoerd voor Marrekrite.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	144.417	144.417	144.417	144.417
Lasten	-	-211.099	-144.417	-20.115
Saldo	144.417	-66.682	-	124.302
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	144.417	-66.682	-	124.302
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-144.417	66.682	-	-124.302
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Baggeren	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	144.417	144.417		
Uitgaven				
Baggerwerk	211.099		211.099	
	-66.682	144.417	211.099	0

Het positieve resultaat valt ten gunste aan het Baggerfonds.

Belangrijkste verschillen tussen begroting en realisatie in 2018

Alle baggerwerkzaamheden uitgevoerd in 2018 (totaal bedrag € 211.099) zijn volledig ten laste gekomen van het project Baggerwerk Gaastmeer in plaats van het Baggerfonds, wat begroot was.

Programma 5: Ontwikkelingen

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	18.713	16.889	12.089	12.644
Lasten	-57.976	-60.470	-60.470	-82.041
Saldo	-39.263	-43.581	-48.381	-69.397
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	-39.263	-43.581	-48.381	-69.397
Toevoeging/onttrekking aan reserves	39.263	43.581	48.381	69.397
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Ontwikkelingen (Water&Land)	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Bijdragen	16.889	18.713	1.824	
Uitgaven				
Ontwikkelingen waterrecreatie	39.750	36.894	2.856	
Ontwikkelingen landrecreatie	2.500	1.926	574	
Pilot-project de Marboei	7.500	8.255		755
Onderzoek gebruik ligplaatsen	10.720	10.900		180
	-43.581	-39.263	5.254	935

De totale afwijking op dit programma is per saldo € 4.319 voordelig. Per deelpost zijn de afwijkingen tussen de begroting en de rekening beperkt. Het positieve resultaat wordt toegevoegd aan het Ontwikkelingsfonds.

Programma 6: Wimpels, Donateurs & Vrijwilligers

Onder dit programma vallen de bijdragen van de donateurs, de kosten voor vrijwilligers en de kosten en de opbrengsten van de wimpelverkoop.

	Realisatie begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar	Raming begrotings- jaar voor wijzigingen	Realisatie vorig begrotings- jaar
Baten	173.640	173.000	170.000	182.773
Lasten	-9.792	-14.500	-14.500	-12.263
Saldo	163.848	158.500	155.500	170.510
Onvoorzien	-	-	-	-
Resultaat voor bestemming	163.848	158.500	155.500	170.510
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-163.848	-158.500	-155.500	-170.510
Resultaat na bestemming	-	-	-	-

Wimpels, donaties & vrijwilligers	Begroting	Rekening	Voordeel	Nadeel
Inkomsten				
Wimpelactie	165.000	164.807		193
Donaties	8.000	8.833	833	
Uitgaven				
Wimpelactie & vrijwilligers	14.500	9.792	4.708	
	158.500	163.848	5.541	193

De afwijking op dit programma is per saldo € 5.348 voordelig. De verschillen tussen begroting en realisatie zijn beperkt. Vooral de kosten van de wimpelactie vielen lager uit dan begroot. Het positieve resultaat kan worden toegevoegd aan het Onderhoudsfonds.

We zien, conform onze ramingen, dat de wimpelopbrengst de laatste jaren licht blijft dalen. Dit ondanks het feit dat de zomer van 2018 qua weer en qua activiteiten de boeken ingaat als één van de beste in vele jaren. Dat we juist in een dergelijk jaar opnieuw een lichte afname van de wimpelopbrengst zien, staft ons idee dat dit samenhangt met de veranderingen die binnen de watersport gaande zijn. Het aantal "pure watersporters" - recreanten die ieder vrij moment met de eigen boot op het Friese water te vinden zijn - neemt af. Voor het aantal overnachtingen op ligplaatsen van Marrekrite geldt dat bijgevolg ook. Er komen steeds meer huurders en dagrecreanten voor in de plaats. Wij beraden ons hoe we tegen deze stroming in toch de wimpelverkoop op peil kunnen houden. Met name in het maken van betere afspraken met de verhuurders van boten, denken we nog een flinke slag te kunnen slaan.

7

Wet normering topfunctionarissen

WET NORMERING TOPFUNCTIONARISSEN

Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende, op het Recreatieschap Marrekrite van toepassing zijnde, regelgeving: het algemene WNT-maximum.

Het bezoldigingsmaximum in 2018 voor Recreatieschap Marrekrite bedraagt € 189.000. Het weergegeven toepasselijke WNT-maximum per persoon of functie is berekend naar rato van de omvang (en voor topfunctionarissen tevens de duur) van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

Topfunctionarissen

Onderstaande persoon valt onder de definitie van topfunctionaris. Het salaris van de directeur ligt significant beneden onder de norm van het WNT, maar moet volgens de wet gerapporteerd worden.

	2018	2017
<i>bedragen x € 1</i>	<i>Lourens Touwen</i>	<i>Lourens Touwen</i>
Functie(s)	Directeur	Directeur
Duur dienstverband in 2017	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,8889	0,8889
Gewezen topfunctionaris? (Fictieve) dienstbetrekking?	Nee	Nee
So niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	Nee	Nee
Bezoldiging		
Beloning	€ 64.952	€ 64.473
Belastbare onkostenvergoedingen	-	€ 538
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 12.088	€ 10.828
Totaal bezoldiging	€ 77.040	€ 75.839
Toepasselijk WNT-maximum[1]	€ 168.002	€ 160.891
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.	n.v.t.

Dagelijks bestuur	
Deelnemer	Naam
Provincie Fryslân	dhr. K. Kielstra
Gemeente Súdwest Fryslân	dhr. M. de Man
Gemeente Kollumerland c.a.	dhr. J. Boerema
Gemeente Waadhoeke	mevr. C. de Pee
Gemeente Opsterland	dhr. R. Jonkman
Gemeente De Fryske Marren	dhr. F. Veltman
Marrekrite	dhr. Touwen (directeur)

Algemeen bestuur	
Deelnemer	Naam
Provincie Fryslân	dhr. K. Kielstra
Gemeente Achtkarspelen	mevr. M. Jonker
Gemeente Dantumadiel	mevr. R. Kempenaar
Gemeente Dongeradeel	dhr. P. Braaksma
Gemeente Ferwerderadiel	dhr. W. van den Berg
Gemeente Waadhoeke	mevr. C. de Pee
Gemeente De Fryske Marren	dhr. F. Veltman
Gemeente Harlingen	dhr. P. Schoute
Gemeente Heerenveen	dhr. H. Broekhuizen
Gemeente Kollumerland c.a.	dhr. J. Boerema
Gemeente Leeuwarden	dhr. H. van Gelder
Gemeente Opsterland	dhr. R. Jonkman
Gemeente Smallingerland	dhr. E. ter Keurs
Gemeente Súdwest Fryslân	dhr. M. de Man
Gemeente Tytsjerksteradiel	mevr. G. Hoekstra
Gemeente Weststellingwerf	dhr. R.T. Hoen

bedragen x € 1	
Functie(s)	AB- en of DB Lid
Duur dienstverband in 2018	n.v.t.
Omvang dienstverband (in fte)	n.v.t.
Gewezen topfunctionaris?	n.v.t.
(Fictieve) dienstbetrekking?	n.v.t.
Zo niet, langer dan 6 maanden binnen 18 maanden werkzaam?	n.v.t.
Bezoldiging	
Beloning	€ 0
Belastbare onkostenvergoedingen	€ 0
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 0
Totaal bezoldiging	€ 0
Toepasselijk WNT-maximum[1]	n.v.t.
Motivering indien overschrijding: zie	n.v.t.

[1] waarbij: x = voor instelling geldend WNT-bezoldigingsmaximum, a = deeltijdfactor (maximaal 1,0 fte) en b = functieduur in kalenderdagen

8

Programmarekening over begrotingsjaar en begrotingsrechtmatigheden 2018

Wat heeft het gekost?

	Raming begrotingsjaar voor wijziging			Raming begrotingsjaar na wijziging		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma						
Bedrijfsvoering	453.105	-544.753	-91.648	449.605	-637.103	-187.498
Waterrecreatie	714.087	-1.361.500	-647.413	714.087	-401.500	312.587
Landrecreatie	361.897	-361.897	-	111.897	-111.897	-
Baggeren	144.417	-144.417	-	144.417	-211.099	-66.682
Ontwikkelingen	12.089	-60.470	-48.381	16.889	-60.470	-43.581
Wimpels, donaties & vrijwilligers	170.000	-14.500	155.500	173.000	-14.500	158.500
Subtotaal	1.855.595	-2.487.537	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326
Algemene dekkingsmiddelen						
Saldo compensabele BTW en uitkering	336.620	-336.620	-	-	-	-
Subtotaal	336.620	-336.620	-	-	-	-
Resultaat vóór bestemming	2.192.215	-2.824.157	-631.942	1.609.895	-1.436.569	173.326
Toevoeging/onttrekking aan reserves	Saldo reserves	Resultaat- bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat- bestemming	Saldo*
Algemene reserve	148.945	-91.648	57.297	297.461	-187.498	109.963
Onderhoudsfonds**	1.514.422	-491.913	1.022.509	2.062.237	471.087	2.533.324
Landrecreatiefonds	1.054.240	-	1.054.240	33.297	-	33.297
Baggerfonds	273.542	-	273.542	1.195.729	-66.682	1.129.047
Ontwikkelingsfonds	34.262	-48.381	-14.119	206.873	-43.581	163.292
Subtotaal	3.025.411	-631.942	2.393.469	3.795.597	173.326	3.968.923
Resultaat ná bestemming			-			-

Realisatie begrotingsjaar			Realisatie vorig begrotingsjaar		
Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
461.741	-697.484	-235.743	450.587	-511.399	-60.812
930.877	-618.957	311.920	729.280	-1.287.067	-557.787
75.178	-79.434	-4.256	127.768	-132.596	-4.828
144.417	-	144.417	144.417	-20.115	124.302
18.713	-57.976	-39.263	12.644	-82.041	-69.397
173.640	-9.792	163.848	182.773	-12.263	170.510
1.804.566	-1.463.642	340.924	1.647.469	-2.045.481	-398.012
		-	417.231	-417.231	-
-	-	-	417.231	-417.231	-
1.804.566	-1.463.642	340.924	2.064.700	-2.462.712	-398.012
Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*	Saldo reserves	Resultaat-bestemming	Saldo*
297.461	-235.743	61.718	358.273	-60.812	297.461
2.062.237	475.768	2.538.005	2.531.112	-387.277	2.143.835
33.297	-4.256	29.041	38.125	-4.828	33.297
1.195.729	144.417	1.340.146	1.106.427	124.302	1.230.729
206.873	-39.263	167.610	376.270	-69.397	306.873
3.795.597	340.924	4.136.521	4.410.207	-398.012	4.012.195
		-			

Analyse begrotingsrechtmatigheid

Bij de toetsing van begrotingsafwijkingen kunnen tenminste de volgende "soorten" begrotingsafwijkingen worden onderkend:	Onrechtmatig, maar telt niet mee voor het oordeel	Onrechtmatig, en telt mee voor het oordeel
--	---	--

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten die niet passen binnen het bestaande beleid en waarvoor men tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing heeft ingediend. Bijvoorbeeld de doelgroep c.q. de activiteiten zijn in de praktijk aantoonbaar ruimer geïnterpreteerd dan in regelgeving (subsidieregeling, - verordening) was gedefinieerd.

Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.

Bijvoorbeeld: de verwachte kostenoverschrijding op jaarbasis was via tussentijdse informatie al wel bekend, maar waarbij de accountant ondubbelzinnig maar men heeft geen voorstel tot begrotingsaanpassing ingediend en dit is in strijd met de budgetregels zoals afgesproken met de raad.

Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.

Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door extra inkomsten die niet direct gerelateerd zijn. Over de aanwending van deze extra inkomsten heeft de raad nog geen besluit genomen.

Kostenoverschrijdingen betreffende activiteiten welke achteraf als onrechtmatig moeten worden beschouwd omdat dit bijvoorbeeld bij nader onderzoek van de subsidieverstrekker, belastingdienst of een toezichthouder blijkt (bijvoorbeeld een belastingnaheffing). Het zal hier in de praktijk vaak gaan om interpretatieverschillen bij de uitleg van wet- en regelgeving die na het verantwoordingsjaar aan het licht komen. Er zijn dan geen rechtmatigheidsgevolgen voor dat verantwoordingsjaar.

Wel zal de gemeente er voor moeten zorgen dat de overschrijdingen getrouw in de jaarrekening worden weergegeven. Ook kunnen er gevolgen zijn voor het lopende jaar.

- geconstateerd tijdens verantwoordingsjaar

- geconstateerd na verantwoordingsjaar

Kostenoverschrijdingen op activeerbare activiteiten (investeringen) waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten in het jaar zelf of pas in de volgende jaren.

- jaar van investeren

- afschrijvings- en financieringslasten in latere jaren

9

Controleverklaring

2018

Aan het Algemeen Bestuur van de
Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland 'De Marrekrite'

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap voor het Friesche Waterland 'De Marrekrite' (hierna: 'Marrekrite') te Leeuwarden gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel het vermogen van Marrekrite per 31 december 2018 als van de baten en lasten over 2018 in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder de verordeningen van Marrekrite.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen en
4. verantwoording in het kader van de Wet Normering Topinkomens (WNT), als zelfstandig paragraaf onderdeel uitmakend van de jaarverslag van Marrekrite.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht waaronder de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en het Controleprotocol WNT. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Marrekrite zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Bentacera Registeraccountants B.V.
Lavendelheide 17
8211 JG

T (088) 321 08 60
drachten@bentacera.nl
IR&N- NI 272AR0167957667

KvK-nummer:
01100531
Rbu-nummer

Onze vestigingen:
Bolsward
Dokkum
Heerlveen
Leeuwarden

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 14.500. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstoleranties bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten, inclusief toevoegingen aan reserves. De materialiteit is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan hen tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 500 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- de programmaverantwoording en
- de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. In dit kader is het dagelijks bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het dagelijks bestuur afwegen of de gemeenschappelijke regeling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het dagelijks bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het dagelijks bestuur het voornemen heeft om de gemeenschappelijke regeling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

- het vaststellen dat de door het dagelijks bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Drachten, 12 april 2019

Bentacera Registeraccountants B.V.
was getekend

T.A. Schurer RA